

РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. Галина Стамова Чанева, дм
Ръководител на катера „Здравни грижи“ при ФОЗ на МУ -София
Определена за член на Научното жури със Заповед № Р-109-
309/29.07.2022 на Ректора на Медицински университет
„Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

Относно: Процедура за придобиване на образователна и научна степен
„Доктор“ на Мюжгян Исмаил Сабри – докторант в самостоятелна
форма на обучение в докторантска програма „Управление на
здравните грижи“

на тема:

**„Профилактика на рака на маточната шийка: оценка на
информираността при здрави и болни жени“**

Дисертационният труд разработен от Мюжгян Сабри е насочен към проучване на информираността на болни и здрави жени по отношение на рака на маточната шийка, което е едно от трите най-често срещани злокачествени новообразувания при жените. Разкриването на проблемите при осъществяване на първичната и вторичната профилактика е възможност за ограничаване на заболяемостта от рак на маточната шийка. Докторантката се насочва към оценка на рисковите и поведенческите фактори, които възпрепятстват провеждането на масов скрининг.

Дисертационният труд е структуриран в 175 страници и включва: първа глава – Литературен обзор; втора глава – Цел, задачи, методи и

организация на проучването; трета глава – Резултати и обсъждане; четвърта глава – Стратегия за повишаване на информираността и здравното поведение на жените относно превенция на рака на маточната шийка; пета глава - изводи, приноси, препоръки.

В първа глава е представена епидемиологията, диагностиката и лечението на рака на маточната шийка. Описани са причините за заболяемостта, рисковите фактори и видовете профилактика. Докторантката поставя акцент върху здравословния начин на живот и повеченческите рискови фактори – хранене, тютюнопушене, сексуална култура. Анализирани са проучванията относно ролята на акушерката за профилактиката на рака на маточната шийка, както в страната, така и в чужбина.

Целта и задачите са формулирани конкретно и ясно. Насочени са към проучване и анализиране на нивото на информираност относно рака на маточната шийка и разкриване на факторите за провеждане на ефективна профилактика. Методологията включва: работна хипотеза, предмет, обект и обем на проучването. Логическите единици на проучването са три групи респонденти: студенти, здрави жени и болни жени с поставена диагноза „рак на маточната шийка“. Проучването на студентите е проведено в МУ-Варна, Шуменски университет и Русенски университет – филиал Разград. Анкетното проучване на здравите и болни жени е осъществено в гр. Шумен, Велико Търново и гр. Варна.

Използваните методи са: документален, анкетен и статистически. Инструментариумът на проучването включва три анкетни карти: Анкетна карта 1 – за изследване мнението на студентите относно информираността

и нагласите им за рака на маточната шийка; Анкетна карта 2 и 3 – за мнението на здрави и болни жени относно информираността и нагласите им за рака на маточната шийка.

Резултатите от проведеното проучване са представени нагледно и аналитично в трета глава. Дисертационният труд съдържа 87 фигури и 15 таблици. Използваната литература включва 182 източника, от които 30 са на кирилица и 152 на латиница.

От представените данни става ясно, че всички групи от респондентите определят необходимостта от профилактични гинекологични прегледи един път годишно.

Получените резултати са анализирани и синтетично представени. Изводите са логично формулирани на основата на получените данни от изследването. Препоръките са насочени към организиране на масов скрининг на жени над 30 години и задължителна ваксинация против HPV.

Използван е научен стил и език за анализиране на проблемите свързани със здравната култура на жените от различни възрастови групи и информираността им по отношение на рисковите фактори и профилактиката на рака на маточната шийка.

Приносите на дисертационния труд са следните:

- Анализирани са проблемите относно информираността на жените по отношение на рака на маточната шийка
- Разработена е стратегия за повишаване на здравната култура на жените по отношение на репродуктивното и сексуално здраве и превенция на рака на маточната шийка.

- Направена е оценка на потребностите от информация относно рисковите фактори, превенцията и лечението на рака на маточната шийка.

Мюжгян Сабри се дипломира по специалност „медицинска сестра“ в ПМИ гр. Русе през 1993 година. През 2003 година завършва бакалавърска програма по специалност „Социална педагогика“ в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“. Магистърска програма по „Социален мениджмънт“ завършва през 2004 година във ВСУ „Черноризец Храбър“ гр. Варна. През 2015 година се дипломира по „Управление на здравните грижи“ в МУ „Проф. д-р П.Стоянов“ – гр. Варна. През 2019 година е зачислена като докторант на самостоятелна форма на подготовка по Докторска програма „Управление на здравните грижи“.

М. Сабри започва професионалната си кариера като медицинска сестра. Тя упражнява професията, както в лечебни заведения за болнична помощ, така и в лечебни заведения за извънболнична помощ. През 2016 година работи по проект „Нови възможности за грижи“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. По-късно се реализира като медицински представител, а от 2017 година е главен инспектор в РЗИ гр. Шумен – Дирекция „Надзор на заразните болести“.

Авторефератът на дисертационния труд съдържа основните елементи на проведеното от докторантката изследване. Резултатите са нагледно представени и задълбочено анализирани. Представени са четири публикации свързани с дисертационния труд, на които М.Сабри е първи автор.

В заключение считам, че разработеният от Мюжгян Исмаил Сабри дисертационен труд на тема: „Профилактика на рака на маточната шийка: оценка на информираността при здрави и болни жени“ има съществени приноси относно повишаване на здравната култура на жените и профилактиката на рака на маточната шийка.

Давам положителна оценка на разработения дисертационен труд и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на Мюжгян Исмаил Сабри, образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на здравните грижи“.

26.09.2022

Рецензент:

Проф. Г. Чанева, дм

